

KONVERENTS
„USALDUSLIKUD SUHTED MAJANDUSES JA
ÜHISKONNAS: MISSUGUST KASU TOOVAD ÜHISTUD?“
17. MÄRTS 2023

**„Hoiu-laenuühistud kui ühistulised
rahaasutused“**

Uno Silberg, dr (maj)

Hoiu-laenuühistud kui ühistulised rahaasutused

- ❑ Ühistuliste rahaasutuste definitsioonidest
- ❑ Ühistuliste rahaasutuste erisustest
- ❑ Ühistulistest rahaasutustest maailmas ja Euroopas
- ❑ Hoiu- laenuühistutest Eestis
- ❑ HLÜ Liidu ettepanekud edasiseks

Hoiu-laenuühistud kui ühistulised rahaasutused

Credit unions (credit- / financial cooperatives or savings and loan associations)

- ❑ Krediidiühistud (*krediidi- või finantsühistud või hoiu-laenuühistud*) on ühistulised rahaasutused, mis on
 - ❑ **tarbijate omanduses** olevad mittetulunduslikud finantsühistud,
 - ❑ **mis edendavad rahalist kaasatust** vähe teenindatud kogukondades,
 - ❑ **pakkudes oma liikmetele taskukohaseid ja**
 - ❑ **kergesti mõistetavaid finantstooteid.**

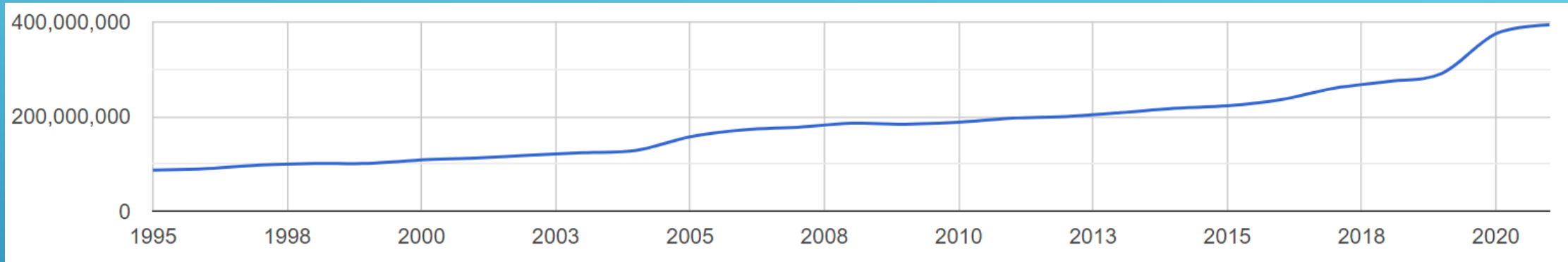
Krediidiühistute erinevused investoritele kuuluvatest finantsasutustest

- ❑ Krediidiühistud on liikmetele kuuluvad, demokraatlikult juhitud finantsasutused, mille liikmed ei nõua üldjuhul intressitulu investeringutelt.
- ❑ Tulud edastatakse pigem liikmetele-omanikele kui välisinvestoritele.
- ❑ Krediidiühistute missioon on edendada säästlikkust ja pakkuda krediidile juurdepääsu oma liikmetele minimaalsete vahenditega.
- ❑ Krediidiühistute juhtidele makstakse „õiglast“ tasu ja „direktorid“ on üldjuhul vabatahtlikud.
- ❑ Hoolimata konsolideerimisest jäävad krediidiühistud suhteliselt väikesteks, kohaliku kontrolli all olevateks ühistulisteks rahaasutusteks.

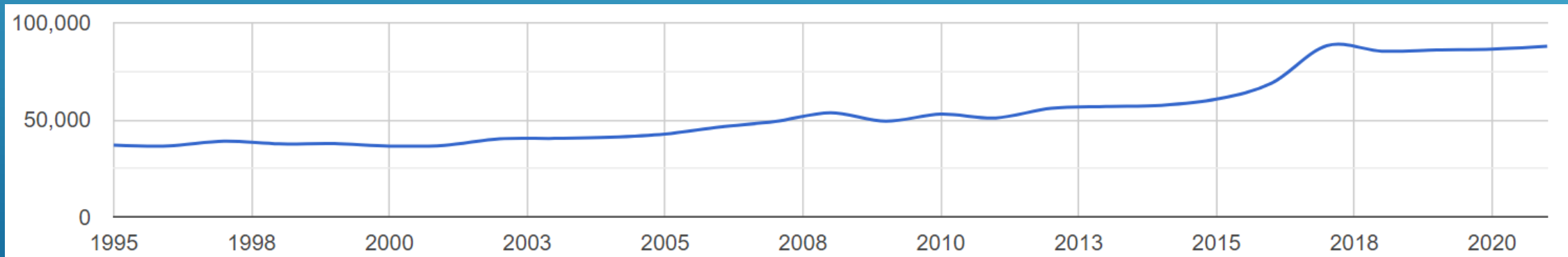
Ühistulised rahaasutused maailmas/ Global Credit Union Network 2021

Krediidiühistu liikmeid maailmas 1995 - 2021

Krediidiühistuid maailmas 1995 - 2021

Allikas: <https://www.woccu.org/about/history>

Best available data based on responses from member and non-member credit unions to WOCCU's annual survey of credit union associations and WOCCU program offices worldwide.

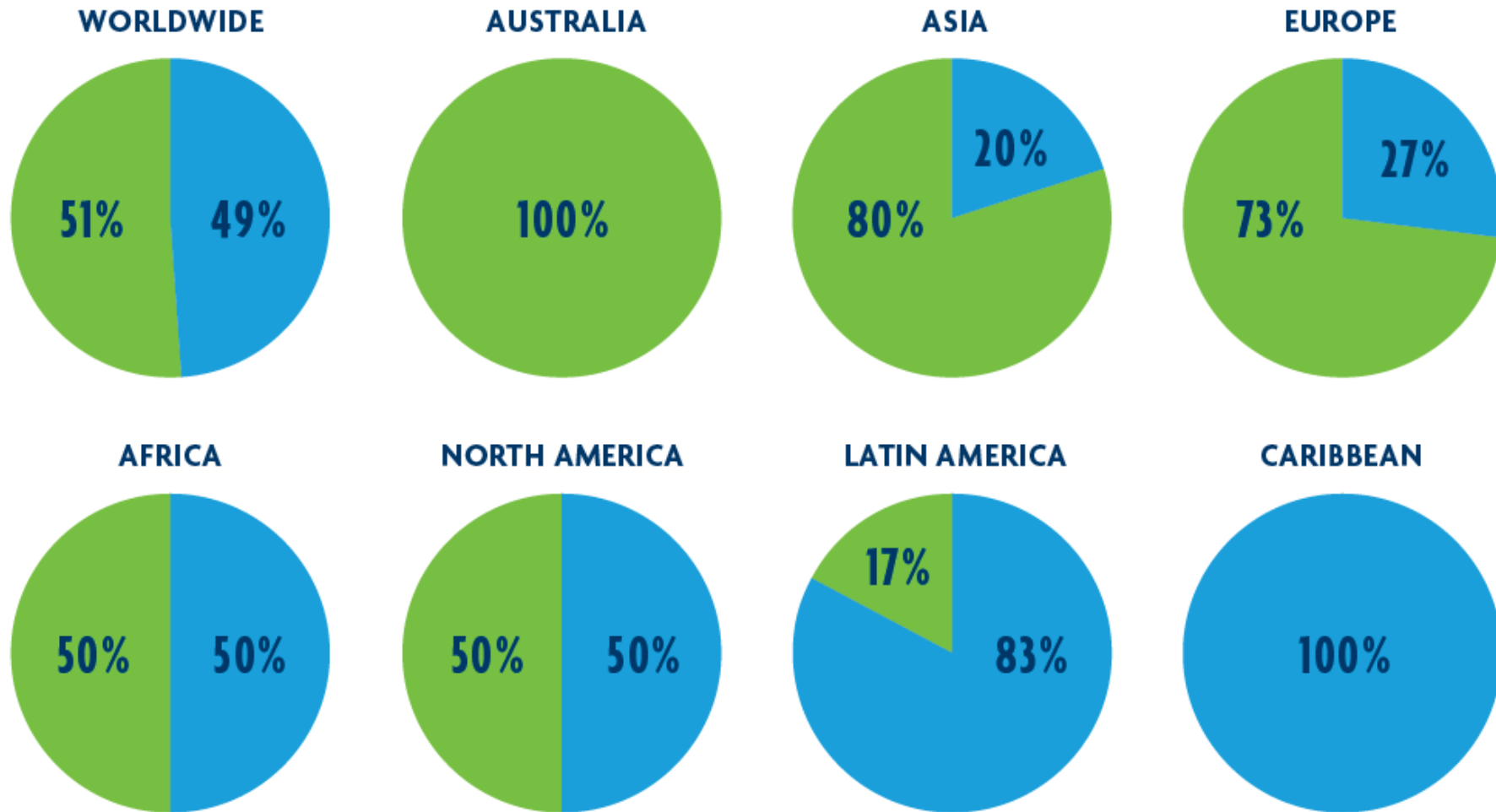
Global Credit Union Network (*savings and loans*) 2012-2021

Year	Savings (USD)	Loans (USD)	Reserves (USD)	Assets (USD)
2021	\$2,940,221,025,728	\$2,199,321,214,154	\$295,177,157,611	\$3,481,736,217,156
2020	\$2,690,149,669,235	\$2,057,163,834,481	\$264,583,550,410	\$3,208,134,610,624
2019	\$2,168,745,770,390	\$1,850,495,859,029	\$226,796,255,488	\$2,652,118,417,422
2018	\$1,802,240,534,268	\$1,610,124,817,694	\$205,527,280,432	\$2,191,086,346,006
2017	\$1,736,954,467,239	\$1,504,117,294,477	\$195,578,334,043	\$2,115,016,371,443
2016	\$1,405,579,916,183	\$1,217,337,994,047	\$170,195,493,095	\$1,764,682,450,004
2015	\$1,507,944,510,729	\$1,242,397,178,166	\$185,287,280,779	\$1,823,329,199,727
2014	\$1,470,863,017,622	\$1,202,039,908,250	\$181,447,651,073	\$1,792,935,093,480
2013	\$1,433,306,753,702	\$1,135,173,182,582	\$171,626,687,474	\$1,732,945,830,628
2012	\$1,293,256,192,197	\$1,083,818,986,318	\$161,810,294,796	\$1,693,949,441,327

Source: *Statistical Report*, World Council of Credit Unions, Inc.

WHERE ARE CREDIT UNIONS BEING TAXED?

33 associations (Australia-1, North America-2, Latin America-6, Europe-11, Caribbean-4, Africa-4, Asia-5) answered whether their credit unions are taxed by their national governments, or are tax-exempt due to their non-profit status.

CHARTS KEY ● TAX-EXEMPT ● TAXED

Krediidi- ja finantsühistud Euroopas

Credit unions (credit cooperatives or savings and loan associations)

- ❑ Euroopas on ligi 4000 krediidi- ja finantsühistut enam kui 9 miljoni liikmega
- ❑ Tegemist on ainulaadse ettevõtlusvormiga, mis rõhutab inimeste abistamist, võimaldab krediidi- ja finantsühistutel teenindada tagasihoidlike vahenditega inimesi sageli piirkondades, **mida nende panganduskolleegid ei soovi teeninda.**

Global Credit Union Network 2021 / EUROPE

EUROPE

	CREDIT UNIONS & FINANCIAL COOPERATIVES	MEMBERS	SAVINGS & SHARES (USD)	LOANS (USD)	RESERVES (USD)	ASSETS (USD)	PENETRATION**	
	Albania	14	134,543	94,411,747	88,142,910	12,130,814	123,832,451	7.07%
	Armenia	1	9,000	18,560,000	22,000,000	N/A	26,000,000	0.45%
	Croatia	17	37,416	62,749,554	64,878,790	11,506,157	76,484,736	1.50%
	Estonia	25	14,271	199,307,012	141,287,975	15,454,203	171,461,175	1.71%
	Great Britain	251	1,394,708	2,515,714,092	1,405,128,207	302,352,298	2,920,834,259	3.26%
	Ireland	286	3,700,000	18,458,049,887	5,816,326,531	3,401,360,544	21,904,761,905	113.87%
	Latvia	33	15,782	29,260,385	26,981,881	3,660,533	35,390,713	1.35%
	Lithuania	60	167,700	1,160,090,703	904,535,147	N/A	1,269,501,134	9.47%
	North Macedonia	1	12,105	3,779,875	4,821,945	1,812,116	5,757,165	0.85%
	Moldova	226	89,392	40,491,752	62,053,159	23,597,000	62,772,285	4.88%
	Netherlands	28	1,623	32,881,359	29,748,866	2,267,574	31,746,032	0.01%
	Poland	22	1,351,079	2,419,638,683	1,710,210,530	97,295,885	2,475,897,678	5.47%
	Romania	25	132,000	137,774,474	116,338,083	14,903,411	157,299,174	1.06%
	Russia	935	571,247	N/A	480,810,984	N/A	699,869,545	0.61%
	Turkey ^(a)	1,618	800,024	138,676,739	1,059,509,399	121,314,701	3,929,391,262	1.40%
	Ukraine	278	354,829	50,922,334	72,253,129	26,297,489	83,412,635	1.21%
	TOTAL Member Countries	1,840	7,567,655	23,847,935,911	9,812,056,174	3,870,982,103	28,495,778,272	14.39%
	TOTAL Other Countries	1,980	1,218,064	1,514,372,685	2,192,971,362	162,970,622	5,478,633,877	3.52%
	TOTAL EUROPE	3,820	8,785,719	25,362,308,596	12,005,027,536	4,033,952,725	33,974,412,149	9.64%

Ireland

National Credit Union Data

Credit Unions	286
Members	3,700,000
Penetration Rate*	113.87%
Savings (USD)	18,458,049,887
Loans (USD)	5,816,326,531
Reserves (USD)	3,401,360,544
Assets (USD)	21,904,761,905
Stats as of December 2021	

WOCCU Direct Member
Irish League of Credit Unions

Organization
ILCU International Development Foundation

Estonia

National Credit Union Data

Credit Unions	25
Members	14,271
Penetration Rate*	1.71%
Savings (USD)	199,307,012
Loans (USD)	141,287,975
Reserves (USD)	15,454,203
Assets (USD)	171,461,175
Stats as of December 2021	

WOCCU Direct Member
Estonian Union of Credit Cooperatives

HOIU-LAENUÜHISTU SEADUS (Eesti)

VASTU VÕETUD 09.02.1999

§ 3. Hoiu-laenuühistu mõiste

(1) **Hoiu-laenuühistu on finantseerimisasutus**, mille peamine ja püsiv tegevus on käesoleva seaduse §-s 6 nimetatud tehingute tegemine.

(2) Hoiu-laenuühistu **on tulundusühistu**.

§ 6. Hoiu-laenuühistu tehingud

(1) Hoiu-laenuühistu peamine ja püsiv tegevus on oma liikmetega järgmiste tehingute tegemine:

1) **hoiustamistehingud** hoiuste ja muude tagasimakstavate rahaliste vahendite kaasamiseks;

2) **laenutehingud**, sealhulgas tarbijakrediit, hüpoteeklaenud ja faktooring;

3) **liisingutehingud**;

4) Euroopa Komisjoni ja Euroopa Liidu Majanduspiirkonna lepinguriigi asutatud sihtasutuste, struktuurifondide, makseagentuuride või teiste sarnaste isikute poolt pakutavate tagatiste, garantiide, toetuste ja sihtotstarbeliste tagasimakstavate rahaliste vahendite kaasamine ja nende vahendamine;

5) krediidiasutuse, finantseerimisasutuse või kindlustusandja poolt pakutavate tagatiste, garantiide ja muude tagasimakstavate **rahaliste vahendite kaasamine** ja nende **vahendamine**;

6) **nõustamine** majandustegevust puudutavates küsimustes;

7) **muud tehingud**, mis on sisult sarnased käesoleva lõike punktides 1–6 loetletud finantsteenustega.

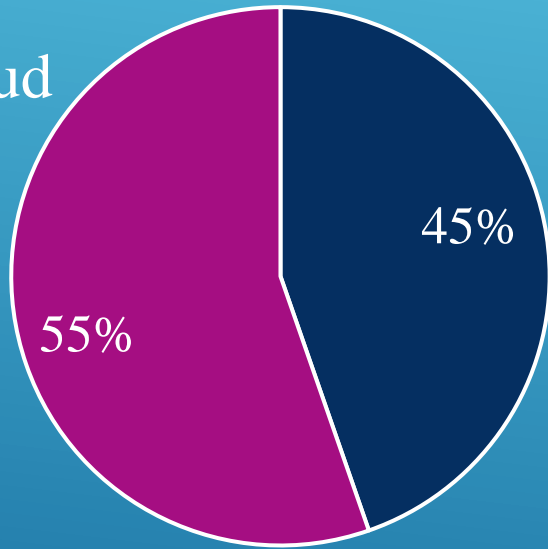
(2) Kindlaksmääramata isikute ringile võib hoiu-laenuühistu osutada:

1) **valuutavahetusteenuseid**;

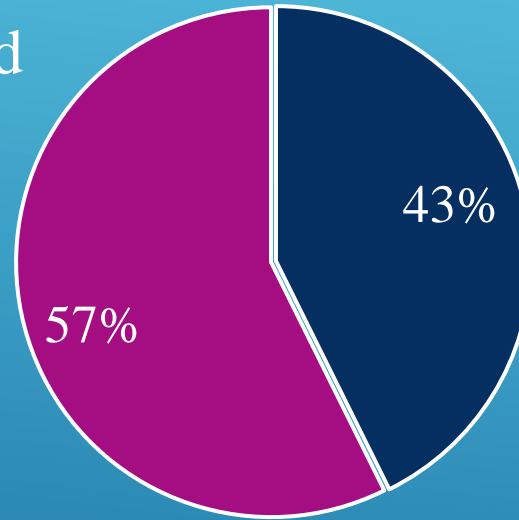
2) **rahasiiret ning teisi makseteenuseid** vastavalt makseasutuste ja e-raha asutuste seaduses sätestatule.

Eesti HLÜ Liidu (7 liiget) ja teiste HLÜde (18) turuosa 31.12.2022 seisuga

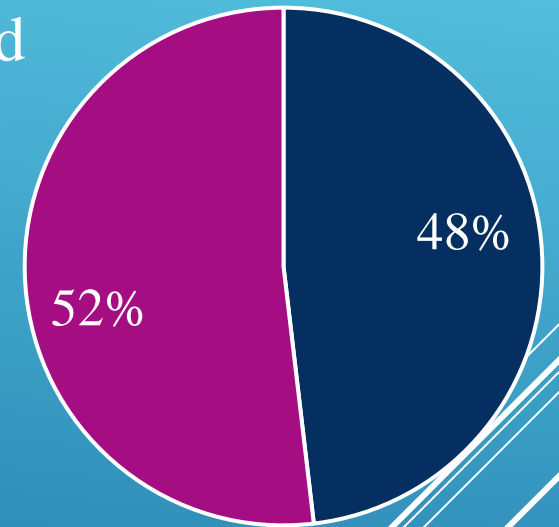
Laenud

Hoiused

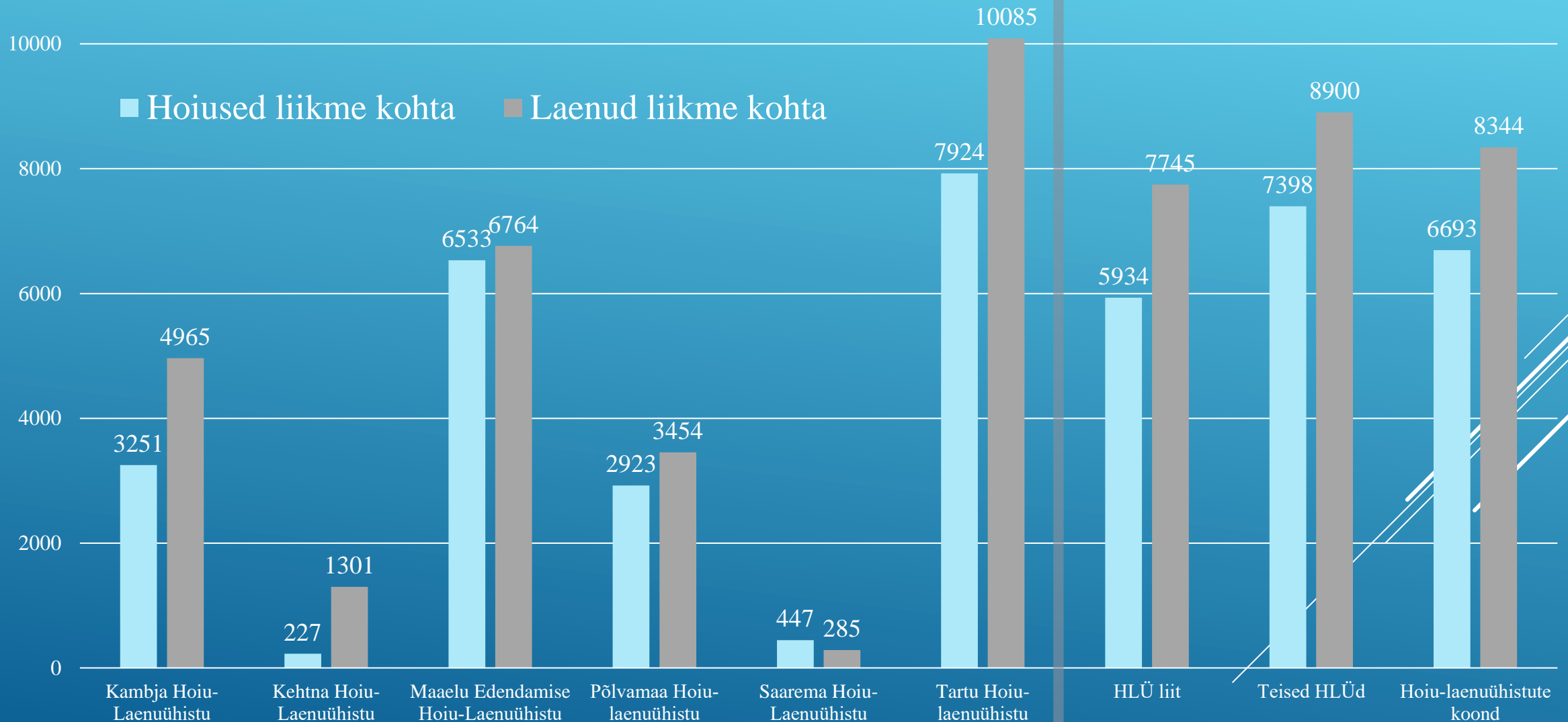
Liikmed

□ HLÜ liit

■ Teised HLÜd

Eesti HLÜ Liidu (7) ja teiste HLÜde (18) hoiused ja laenud liikme kohta 31.12.2022 seisuga

Hoiuste tagamine Eestis: HLÜd ja pangad

SA Hoiuste Tagamise Fond 2002

Fond tagab HLÜ Liidu ühistute liikmete hoiused kuni **20 000 euro ulatuses**.

Tagatakse **liikmete hoiuseid** ainult nendes liikmesühistutes, mis on HT Fondiga lepingu sõlminud ja teevad sellesse regulaarseid makseid.

Kambja, Kehtna, Saaremaa, Põlvamaa ja Maaelu Edendamise HLÜ liikmete omad

Hoiuste Tagamise Fond 1998 / Tagatistfond 2002

Avalikkuselt kaasatud hoiused on tagatud 100% ulatuses kuid mitte rohkem kui **100 000 eurot**.

Hoiuste tagamine ei laiene

Hoiu- laenuühistud

Liikmetelt kaasatud hoiused

HLÜS § 27 1 (1) **HLÜ peab** paigutama vähemalt **5 protsenti oma liikmete hoiuste summast** nõudmiseni hoiusena Eesti või teise lepinguriigi krediidasutusse.

Hoiused Eesti pankades ja HLÜdes 31.12.2022 (eurot)

■ Eesti pangad ■ Eesti HLÜ

HLÜ Liidu arutelu ettepanekud järelevalve ja uute võimalike regulatsioonide teemadel 28.10.2022:

1. kehtiv hoiu-laenuühistute seadus, selle toimimine;
2. ametiasutuste tööst olemasolevate regulatsioonide täitmisel, sh tänane tegevuslubade andmise kord;
3. senise järelevalve asjakohasus;
4. auditeerimine, sh sise- ja väliskontroll;
5. Eesti Panga statistika, sh juurdepääs andmetele ja avalikustamine; statistilise info kasutamine sektori monitooringus;
6. äriregistri andmete adekvaatsus (sh majandusaasta aruannete esitamine);
7. hoiuste tagamine (tagatisfondi küsimus ja hüpoteegid);
8. hoiu-laenuühistute võrdne kohtlemine pankadega, sh ligipääs pankadevahelisele rahaturule ja tehingutele keskpangaga, samuti arveldus- ja maksetehingute pakkumisel;
9. hoiu-laenuühistute liikmete õiguste edasivolitamise küsimus.

Tänan!

